

СТАНОВИЩЕ

От доц. д-р Петър Райков Петров – Русенски университет „А. Кънчев” на дисертационен труд на тема: „ Социално-педагогически функции на спорта”

Автор: Николай Янков Николов

Област на висше образование 1. Педагогически науки, Професионално направление 1.2. Педагогика

Научна специалност „Теория на възпитанието и дидактика” (Социална педагогика)

Научен ръководител: доц. д-р Божена Левон Такворян-Солакян

I.Общахарактеристиканадисертационниятруд

Обявената процедура се основава на заповед № РД-16-157/09.10. 2018 год. на ректора на ШУ „Еп. Контантин Преславски”. Дисертационния труд, разработен от Николай Я. Николов, е в следния формат: увод; 3 глави; заключение, основни изводи и препоръки; библиография и 3 приложения. Основният текст е в обем от 207 стр. Информационните ресурси са общо 203. Необходимо е те да последователно редоположени на кирилица, латиница и на Интернет източници. Впечатлява тематичното разнообразие и обемът от проучена литература. След внимателен преглед на съдържанието на дисертационния труд се придобива впечатление за нетрадиционен подход при оформяне на неговата структура: дизайнът на изследването е в първа глава; социално-педагогическите функции на спорта се обясняват чрез феномена социализация (втора глава); в ползрението на Н. Николов е факторът спортна зала като пространствена територия за технологични подходи и социализация на деца и юноши във фехтовката (трета глава). Независимо от посочените традиционни размествания в структурното оформление на дисертационния труд смятаме, че е спазена логическата връзка и зависимост между теоретическа и практико-приложна част, за да се реализират планираните цел и задачи. Определено може да се направи констатацията, че Н. Николов извежда научните си резултати благодарение на своя професионален опит, на познанията си като състезател, на действащ треньор и преподавател по фехтовка. Тази констатация е доказателство за силния „приложен инструмент” на изследователската стратегия, очертана в дисертационния труд. Приемаме използваната научна и спортно-състезателна лексика като осъзнат

изследователски мотив, за да се открие по-богама гама от научни изводи и резултати в такава сложна територия, каквато е спортно-състезателната дейност и по специално фехтовката като не толкова популярен спорт в настояще време. По наше мнение мисловната проекция на докторанта е компетентно, трайно и перспективно насочена към конкретни приоритетни области в спорта фехтовка.

II. Съдържателни измерения на дисертационния труд

Заглавието и обявените параметри на изследването (обект, предмет, цел, задачи, хипотеза) ясно детерминират предметното поле и насочват читателя към намеренията на автора му. Формулираната хипотеза е многокомпонентна и отразява изследователското търсене в съответствие с тематичната насоченост на дисертацията и по специално с изследователската програма. Чрез този подход в целесъобразен вид се изясняват взаимовръзките социализация - спорт, класна, извънкласна, извънучилищна дейност. Изложението в дисертационния труд основно е (както вече се посочи) се реализира чрез информационни цялости. Концептуалния модел на изследването е композиран в **първа и трета** глава. В тях се „разгръща” емпиричната представителност на изследването, т.е. количествения и качествен анализ на резултатите. Емпиричният периметър (като приложен инструментариум) е предаден в достатъчно разгърната форма, за да се спазят принципите на надежност и обективност на получените резултати. Следователно, получената информация е достатъчна, с адекватни измерения към модела на изследването. Методиката на изследване е представена в интегративен формат, което спомага да се обогати палитрата от емпирична информация. От планираните методи на изследване с особена стойност посочваме значимостта на контент-анализа от Интернет-източници; използваният Онлайн-въпрос със съответните Keys - стъпки. Те са предложени чрез статистически процедури при обработка на емпиричните данни. Като допълнение. Индивидуалният вариант на избраната методика е в съответствие с възможностите на Н. Николов да съчетава трениорката с диагностичната дейност на „терен”. Този факт е доказателство за: първо, целесъобразен контрол, вискателност и прецизност в организацията и провеждането на изследването; второ, съответствие между количествен и качествен анализ на данните; трето, целенасочен анализ и обобщаване на резултатите от експерименталната дейност за определен период от време.

Това са важни констатации защото ако не се спази локалното съотношение теория-практика съществува опасност да се „размести” цялостната визия на изследователската концепция.

Съзнателно оставяме за коментар след изследователския модел съдържанието, отразено във **втора глава**. Намираме за силен аргумент ориентацията към ролята на спортно-състезателната дейност в спорта фехтовка и нейното значение за социализацията на децата и юношите. Социализиращият ефект на разглеждания спорт може да бъде интерпретиран със следните констатации. Използваме нашите разсъждения, базирани на разгледаните тези и заключения за социализиращата ценностна роля на спорта фехтовка. В посоченият спорт в подрастваща възраст се развиват физически качества и умения, усвояват се норми на позитивно поведение, необходими в обществото, при комуникацията и интеграцията в спортната общност и т.н. С други думи в психологически аспект социализацията чрез спортната дейност представлява своеобразна модификация на поведението, разглеждана в широк социален контекст (к. м.). Надграждането на емпиричния масив в трета глава е от съществено значение за анализ и преоценка на т.н. аксиологически ориентири на социализационния процес в областта на спорта.

III. Достоянства и постижения в дисертационния труд

Рецензираният дисертационен труд е с открояваща приложна насоченост в областта на спорта фехтовка, но и теоретична база за анализиране и обяснение на неговите ценностни проявления на социализационния процес при деца и юноши: история на фехтовката в гр. Шумен; социалните пътища през погледа на фехтовката; социалната промяна и мотивация чрез спорта фехтовка; факторите и педагого-психологически условия за неформално спортно образование и др.

IV. Научни приноси

Аналитичното проучване на информационния масив на дисертацията доказва компетентния и осъзнат научен поглед на Н. Николов към разглежданата проблематика. С такава проекция се извеждат авторските приноси като постигнати резултати. Посочените научни приноси са коретно обявени, те са с явно ориентиран приложен характер, но в някаква степен с преувеличено текстово съдържание. Независимо от това приносите могат да се обявят като обективни и съотносими от гледна точка на специфицираната теоретична и емпирична информация.

Авторефератът отговаря на структурата и основните компоненти на разработката. Предложените публикации (5 на брой), съответстват на темата на дисертационния труд.

V. Критични бележки и препоръки

Към настоящата разработка, която е със силна емпирична представителност, могат да бъдат посочени следните препоръки. В интерес на обективността и точността на заглавието на дисертационния труд и съотносимостта към съдържанието му е целесъобразно да се фиксира конкретния вид спорт – фехтовката. По прецизно трябва да се използват в текста понятията от педагогическата лексика. За пример изрази „педагогическо обучение и възпитание”. Препоръчваме на Н. Николов да продължи утвърждаването си като треньор, преподавател и изследовател в областта на фехтовката. Възможно е резултатите от настоящето дисертационно изследване да получат представителност в монографичен труд, за да бъде популяризиран и използван неговия опит от представители и на други индивидуални спортове. При евентуално лично решение за издаването му е необходимо отделните глави на книгата да бъдат преформулирани.

Общо заключение: Дисертационният труд на Николай Янков Николов притежава качествата на завършено и компетентно изследване с постигнати теоретически и практически резултати., съответства на изискванията, определени от ЗРАС в Република България. Това ми дава достатъчно основание да предложа на уважаемото научно жури да присъди на кандидата научна и образователна степен „доктор” в област на висше образование 1. Педагогически науки, професионално направление 1.2. Педагогика, научна специалност „Теория на възпитанието и дидактика” (Социална педагогика).

12. 11. 2018 год. ИЗГОТВИЛ СТАНОВИЩЕТО:

Гр. Русе

(доц. д-р Петър Петров)

